

Brabant-Zuidoost

Invoering van het prenataal huisbezoek bij kwetsbare zwangeren

Met de aanpassing van de Wet Publieke Gezondheid met het 'Prenataal huisbezoek door de JGZ' (PHB JGZ) krijgen alle gemeenten per 1 juli 2022 de taak om een prenataal huisbezoek door de JGZ aan te bieden aan zwangeren en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie. Het doel hiervan is dat (aanstaande) ouders ook in (psycho) sociaal-maatschappelijk opzicht worden ondersteund. Deze ondersteuning is gericht op het verbeteren van de situatie. Dit kan bijvoorbeeld zijn de stress te verminderen rond financiën, het verbeteren van de leefomstandigheden, het vergroten van gezondheids- en opvoedingsvaardigheden en/of het bevorderen van sensitief ouderschap.

Het prenataal huisbezoek is een belangrijke stimulans vanuit Kansrijke start. Het actieprogramma stimuleert de partijen die rondom de eerste 1000 dagen de handen ineenslaan.

Geboortezorg professionals en andere betrokkenen in de zwangerschap hebben hierin een signalerende en toeleidende rol; de JGZ heeft de uitvoerende rol. Samenwerking is dus essentieel. De samenwerking tussen de geboortezorg en de jeugdgezondheidszorg is in het werkgebied van de GGD BZO vormgegeven in de VSV's (verloskundig samenwerkingsverband) van de 4 ziekenhuizen in de regio. Samen met de VSV's zijn er afspraken gemaakt over hoe we het prenataal huisbezoek gaan implementeren per 1 juli 2022 en zijn de randvoorwaarden gerealiseerd.

Concreet betekent de wetwijziging dat de jeugdverpleegkundige/verpleegkundig specialist al vroeg in de zwangerschap, na signalering van kwetsbaarheid door de verloskundig zorgverlener, hulp en ondersteuning kan bieden aan zwangeren en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie. Directe ondersteuning door de JGZ waaronder advies en voorlichting, maar ook advies voor een passende aanpak buiten de JGZ. De zwangere besluit uiteraard zelf of ze van het prenatale huisbezoek gebruik wil maken.

Er is voor gekozen om bij kwetsbaarheden op sociaal-maatschappelijke gronden het PHB JGZ door een jeugdverpleegkundige/verpleegkundig specialist uit te laten uitvoeren. Hij/zij heeft kennis van het medische en het sociale domein en heeft de benodigde expertise om een zwangere en haar gezin in een kwetsbare situatie te begeleiden of te adviseren. Ook kan er zo voor de geboorte vertrouwen worden opgebouwd met de (aanstaande) ouders en kan er continuïteit worden geboden.

Voor het prenataal huisbezoek door de JGZ wordt jaarlijks een budget van 5.3 miljoen euro beschikbaar gesteld via het gemeentefonds, volgens een verdeling van 1000.- euro per gemeente, de overige verdeling gaat via de maatstaven inwoners, jongere en sociale structuur (maatstaven huishoudens met laag inkomen, lage inkomens met drempel, bijstandsuitkeringen, uitkeringsontvangers, minderheden, eenouderhuishoudens, huishoudens met meerkernigheid).

Het budget is niet geormerkt: de gemeentes hebben de taak gekregen om er samen met alle betrokken partijen voor te zorgen dat de ondersteuning van zwangeren in een kwetsbare situatie

Brabant-Zuidoost

optimale vorm krijgt. Zij zijn er o.a. voor verantwoordelijkheid om inkoopafspraken met de JGZ-organisatie te realiseren, zodat benodigde formatie-uitbreiding gerealiseerd kan worden.

Het landelijk uitgangspunt voor de financiering is het aantal kinderen dat te vroeg of met een laag geboortegewicht (de zg Big2) in 2017 geboren werd: 16.5%. In overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) is een gemiddelde duur van 2,5 uur als totale tijdsinvestering voor een PHB JGZ afgesproken, met een budget van 190,- euro per huisbezoek.

Bij de uitvoering zullen de gemeenten en JGZ-organisaties afspraken moeten maken hoe dit lokaal het beste ingevuld kan worden. Een PHB JGZ heeft als doel om de situatie en risico's in kaart te brengen. De ene keer zal één kort gesprek voldoende zijn (al dan niet met een gerichte verwijzing), en de ander keer zullen meerdere gesprekken nodig zijn om de situatie helder te krijgen. Het gemiddelde van 2,5 uur is dus een uitgangspunt, maar geen harde afspraak. Indien er bij een PHB JGZ geconcludeerd wordt, dat een aantal prenatale ondersteunende JGZ-gesprekken nodig zijn, dan moet dit aanvullend gefinancierd zijn (maatwerk JGZ: huisbezoeken op indicatie).

Meer info: [Nederlands Centrum Jeugdgezondheid | Over het PHB JGZ \(ncj.nl\)](https://www.ncj.nl/)

Financieel

Om een begroting van de kosten te maken zij de volgende variabelen van belang:

1. Het aantal verwachte screenings
2. De verwachte gemiddelde duur van een screening
3. Het te hanteren uurtarief

Ad 1) in onze regio worden gemiddeld 8.000 kinderen per jaar geboren, hoewel dat afgelopen jaar hoger is geweest (waarschijnlijk Corona effect). Uitgaande van bovengenoemd landelijk gemiddelde van 16,5% (dat komt ongeveer overeen met het gemiddelde in onze regio) bedraagt het verwachte aantal screenings dan 1320.

Ad 2) er zijn nog geen ervaringsgegevens, dus vooralsnog is hiervoor bovengenoemd 2,5 uur te hanteren.

Ad 3) binnen de GGD worden momenteel, vanwege de integratie JGZ 0-4 nog verschillende tarieven voor verpleegkundigen gehanteerd, in 2023 worden die geharmoniseerd. Als het gemiddelde van de huidige tarieven van v/h Zuidzorg en v/h Zorgboog gehanteerd wordt, komt dat nagenoeg overeen met bovengenoemde € 190,- bij 2,5 uur.

Deze uitgangspunten resulteren in de volgende raming: $8000 * 16,5\% * € 190,- = € 250.800,-$.

Gemeenten ontvangen gezamenlijk in het gemeentefonds in totaal (zie bijlage): € 232.421,-

Dit zou een tekort betekenen van ca. € 18.000,-.

Brabant-Zuidoost

In de concept-programmabegroting 2023 is 225 k opgenomen (kosten/baten).

Aangezien echter nog onvoldoende ervaringsgegevens beschikbaar zijn wordt voorgesteld vooralsnog uit te gaan van het beschikbare bedrag dat gemeenten ontvangen. Na afloop van het eerste jaar zal dan aan de hand van een evaluatie eventueel een bijstelling plaats kunnen vinden.

Omdat deze nieuwe taak medio 2022 wordt ingevoerd wordt om praktische overwegingen voorgesteld om voor 2022 deze taak als contracttaak te beschouwen, dan is de omslachtige zienswijze procedure voor een relatief beperkt bedrag nu niet nodig.